

Téma:

**SZAKPOLITIKAI TANULMÁNY -
INFRASTRUKTÚRA, KRITIKUS
INFRASTRUKTÚRA BIZTONSÁG**

Időszak:

2013. augusztus

Dátum:

2013. szeptember 20.

SZÁZADVÉG
ALQJITVÁNY

SZÁZADVÉG
gazdaságkutató zrt.

STRATEGOPOLIS
KÖZMUNKAZÁS TANULMÁNYOK ÉS TUDÁSBIZTOSÁGI KUTATÁSOK

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú
szerződés teljesítésére készült.

Tartalom

Vezetői összefoglaló.....	1
1 Monitoring	3
1.1 Hitelezési körkép	5
1.1.1 Lakossági szegmens	5
1.1.2 Vállalati szegmens	9
1.2 Kamatkörnyezet és kockázati megítélés	13
1.3 A bankszektor helyzete.....	16

Vezetői összefoglaló

A jegybank számításai szerint 2013 második negyedévében a kedvezőbb kamatkörnyezet enyhítette a pénzügyi közvetítőrendszer kontrakciós hatását, míg a hitelezési folyamatok erősítették azt. Az előző negyedévhez képest romlott a vállalati hitelezés GDP-növekedésre gyakorolt negatív hatása (–0,74 százalék), ezúttal meghaladta a lakossági hitelezés lehúzó hatását (–0,61 százalék) is. A bankszektor teljes hatása –1,35 százaléknak felelt meg, vagyis amennyiben nem lenne visszafogott a hitelezés, úgy pozitív reál-GDP-vel számolhattunk volna az idei év második negyedévére vonatkozóan.

A lakossági szegmensben 34 milliárd forintnak felelt meg a nettó hiteltörlesztés, ami kismértékben meghaladja az előző hónapok számát. Míg a forinthiteleket tekintve a háztartások hitelfelvétele és hiteltörlesztése nagyjából megegyezett, devizában azonban 35 milliárd forinttal haladta meg a visszafizetések mértéke az új hitelek felvételét. Az újonnan kihelyezett forint alapú lakáscélú hitelek értéke 12,3 milliárd forintra mérséklődött, ami kismértékű visszaesést jelent az előző hónap adatához képest, a megelőző egy év átlagát azonban meghaladja. Az újonnan nyújtott fogyasztási hitelek volumene ugyanakkor bővült.

Ismét enyhültek a háztartások hitelezési feltételei. A bankok mind a lakáscélú, mind a fogyasztási hitelek esetén a kereslet bővüléséről számoltak be. A lakossági portfólió minősége nem javult 2013 második negyedévében. A teljes hitelállomány 18 százaléka volt 90 napot meghaladó késedelemben, ami megegyezik az előző negyedév adatával. Denominációtól függetlenül romlott a lakáscélú és a szabad felhasználású jelzáloghitelek NPL aránya, miközben a személyi és a gépjárműhitelek minősége javult. A forint erősödése a hitel-fedezeti arány mérséklődését eredményezte. A devizaalapú lakáshiteleknek még így is 55 százaléka esik a 90 százalék feletti LTV aránnyal bíró kategóriába.

A vállalati szegmensben 66 milliárd forint értékű nettó devizahitel-törlesztés és 5 milliárd forint értékű nettó forinthitel-törlesztés történt júliusban. A kettő eredményeként a korábbi hónapokat lényegesen meghaladó mértékben, összesen 70 milliárd forinttal több hitelt törlesztettek a vállalatok, mint amennyi új hitelt felvettek. A bruttó hitelezés a 2005 eleje óta tartó statisztika legalacsonyabb értéke. A visszaeső forinthitel-kihelyezés feltehetően összefügg az MNB júniusban indult Növekedési Hitelprogramjával, melynek hatása a folyósítási procedura miatt nem jelenik meg azonnal a statisztikákban, miközben a programon kívüli hitelnyújtás mértékének visszaszorulása már látszódik. A KKV szektor számára nyújtott hitelek értéke a 2013 második negyedévi adatok alapján visszaesést mutatott, a harmadik negyedévben azonban a program hatására jelentős mértékű növekedés várható.

Az MNB hitelezési felmérése a vállalati hitelek kondícióinak enyhüléséről számolt be 2013 második negyedévére vonatkozóan. Ez azonban elsősorban az árjellegű feltételek esetében következett be, miközben a szigorú nem árjellegű kondíciók továbbra is szűk hitelkínálatot eredményeznek. A bankok a hitelek iránti kereslet növekedését észlelték, ami elsősorban a rövid

lejáratú hitelekre és a forinthitelekre vonatkozott, míg csökkenő keresletet tapasztaltak a deviza alapú hitelek tekintve. Tovább romlott a nemteljesítő vállalati hitelek teljes állományhoz mért aránya.

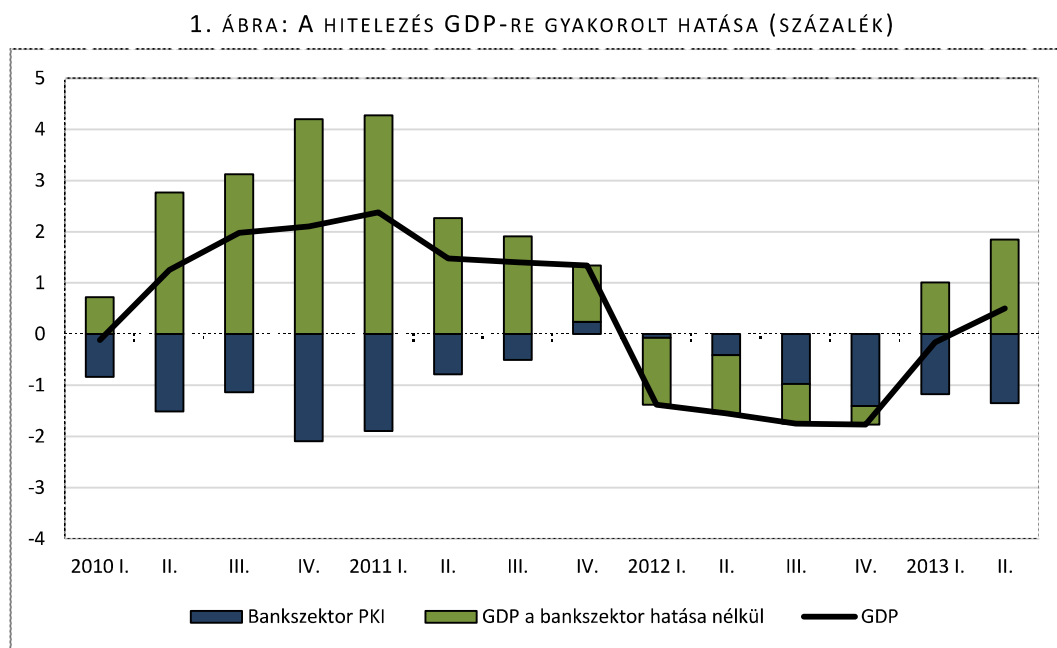
Folytatta kamatvágási ciklusát a jegybank, ám ezúttal 20 bázispontos csökkentést hajtott végre, és így 3,8 százalékra mérséklődött az irányadó kamat szintje. Júliusban mérséklődött a forint alapú lakossági jelzáloghitelesek terhelő kamatok szintje, miközben a svájci frank alapú hitelek kamatai nem változtak. Az új forint fogyasztási hitelek átlagos hitelköltség mutatója 78 bázisponttal lett alacsonyabb, míg a lakáscélú hiteleké 10 bázisponttal csökkent. A vállalati forinthiteleket az előző hónaphoz képest 37 bázisponttal kisebb kamat árán lehetett igényelni. A vállalati szegmens euró alapú hiteleinek ára 28 bázisponttal emelkedett.

A hazai és a régiós mutatók összességében a kockázati környezet enyhe romlását mutatták augusztus folyamán. A nemzetközi piacokon az újabb görög mentőcsomag kérdése és a Fed-program kivezetésével kapcsolatos feszültség okozták a kockázatkerülés fokozódását. A hazai tényezők között a devizahitelek mentőcsomagja áll továbbra is a figyelem középpontjában. Mindezek hatására a magyar országkockázatot kifejező 5 éves CDS 9 bázisponttal, 326 bázispontra emelkedett, miközben a forint árfolyama nem változott érdemben.

2013. második negyedévéig 23 milliárd forintos adózott eredményt ért el a bankszektor, ami azt jelenti, hogy a második negyedév folyamán 50 milliárd forintos veszteséget kellett elkönyvelnie. A kamat- és jutalékeredmény az első negyedévhez képest kismértékben javult, bár a tavalyi értéktől nagymértékben elmarad. A jutalékeredmény növekedése mögött a tranzakciós illeték áthárítása áll. Nagyban hozzájárult a második negyedévi mínuszhoz a pénzügyi és befektetési szolgáltatások rosszabb eredménye. Ezen felül érdemben rontotta a végeredményt a tranzakciós illeték befizetések elmaradása miatt kivetett egyszeri adó. Végül az eredmény romlásában szerepet játszott a magasabb hitelezési kockázatok miatt megnövekedett értékvesztés és kockázati céltartalék, amit feltehetően a romló hitelporfólió tett szükségessé.

1 Monitoring

A hitelezési aktivitás jelentős befolyással van az ország gazdasági növekedésére. Az MNB által publikált Pénzügyi Kondíciós Index (PKI) a bankszektor és a monetáris kondíciók éves GDP-növekedésre gyakorolt hatását számszerűsíti. Ezen belül a bankszektorra számított index éves növekedési üteme azt mutatja meg, hogy mennyi a bankrendszer hozzájárulása a reál-GDP növekedési üteméhez.

Forrás: MNB

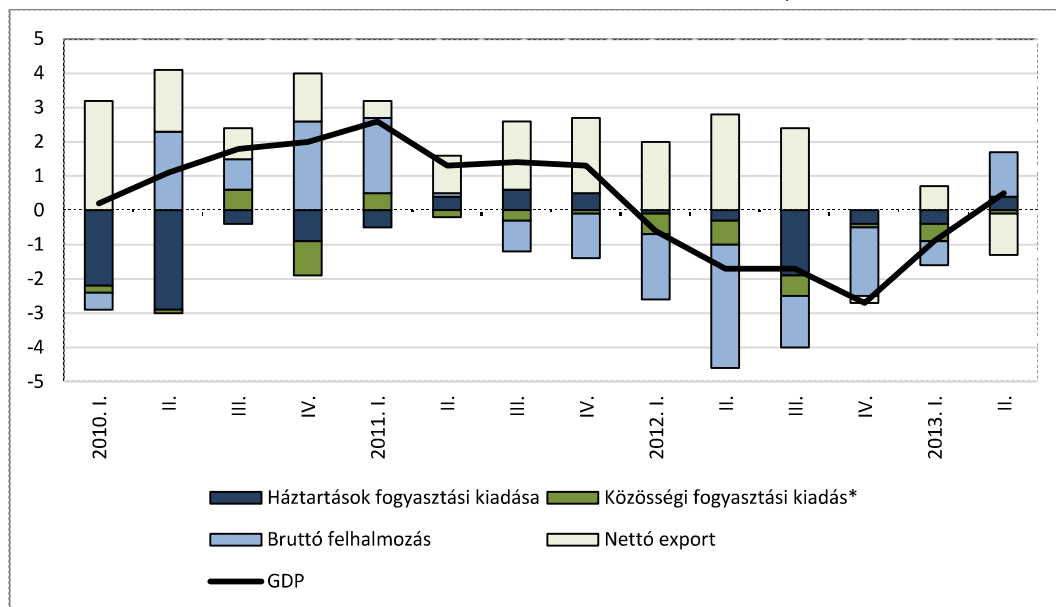
A jegybank számításai szerint 2013 második negyedévében a kedvezőbb kamatkörnyezet enyhítette a pénzügyi közvetítőrendszer kontrakciós hatását, míg a hitelezési folyamatok erősítették azt. **Az előző negyedévhez képest romlott a vállalati hitelezés GDP-növekedésre gyakorolt negatív hatása (–0,74 százalék), ezúttal meghaladta a lakossági hitelezés lehúzó hatását (–0,61 százalék) is.**¹ A bankszektor teljes hatása –1,35 százaléknak felelt meg, vagyis amennyiben nem lenne visszafogott a hitelezés, úgy pozitív reál-GDP-vel számolhattunk volna az idei év második negyedévére vonatkozóan. A hitelezés elmaradása a költségvetés egyenlegére is kedvezőtlen hatással van. A visszaeső kereslet ugyanis bevételkiesést okoz a büdzsében. A kiszámított növekedési áldozat a GDP arányos költségvetési egyenleg nagyjából 0,6 százalékpontos romlásával egyenértékű, vagyis nagyságrendileg 150–200 milliárd forint állami bevétel elmaradását okozta.

A vállalati hitelezés kiemelt jelentősége a beruházásokat támogató szerepéből fakad. Az idei év második negyedévére vonatkozó adatok egy negatív trend megtörését mutatják: a bruttó

¹ <http://www.mnb.hu/Kiadvanyok/hitelezesi-folyamatok/hitelezesi-folyamatok-201308> (letöltve: 2013. augusztus 29.)

állóeszköz-felhalmozás a válság óta most először járult hozzá pozitívan a GDP növekedéséhez, mégpedig 0,8 százalékponttal.² **A beruházások növekménye éves bázison 4,6 százaléknak felelt meg.** Ebben azonban az állami beruházások volumenének bővülése játszotta a fő szerepet, mely összességében 28 százalékkal lett magasabb egy év alatt.³

2. ÁBRA: A FELHASZNÁLÁSI TÉTELEK HOZZÁJÁRULÁSA A GDP NÖVEKEDÉSÉHEZ (SZÁZALÉK, AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁNAK BÁZISÁN)

Forrás: KSH

*Tartalmazza a természetbeni társadalmi juttatást, függetlenül annak forrásától.

A versenyszféra beruházási volumene 2012 és 2013 második negyedéve között 4,7 százalékkal bővült. Ezen belül a feldolgozóipari beruházások zuhanása mérséklődött, 0,5 százalékos csökkenést regisztrált a KSH. A visszaesésben a bázishatásnak is szerepe volt, mely a korábban végrehajtott nagyberuházásokból fakadt. A pozitív beruházási adatot főként a nagy súlyt képviselő szállítás és raktározás nemzetgazdasági ág 13,2 százalékos növekedése eredményezte. Itt elsősorban az utépítések (alsóbbrendű útvonalak, autópálya építések) okozták a bővülést. Rendkívüli növekmény mutatkozott a víz- és hulladékgazdálkodás területén is, melyet döntően a csatornázási projektet hajtottak. A közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás ágban végrehajtott közel 50 százalékos éves bázisú beruházási-volumen növekedést az árvízvédelmi projektekre lehet visszavezetni. Az alacsonyabb súlyú ágazatok közül a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ág teljesítményének 80 százalékos növekedése a szállodák épületeinek felújításának és bővítésének köszönhető.⁴

² http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpf009i.html (letöltve: 2013. szeptember 16.)

³ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qb004.html (letöltve: 2013. szeptember 16.)

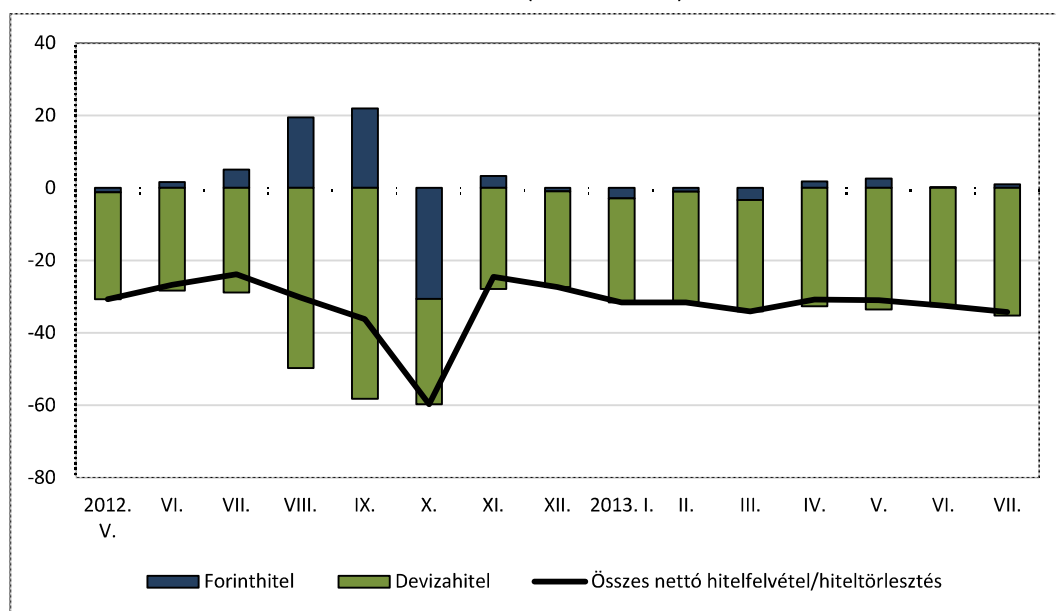
⁴ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qb002c.html (letöltve: 2013. szeptember 16.)

1.1 Hitelezési körkép

1.1.1 Lakossági szegmens

A lakossági szegmens a korábbi hónapokhoz hasonlóan júliusban is nettó hiteltörlesztői pozícióban volt, vagyis több hitelt fizetett vissza, mint amennyi újat felvett. A szezonálisan kiigazított adat szerint **a teljes nettó hiteltörlesztés 34 milliárd forintnak felelt meg**, ami kismértékben meghaladja az előző hónapok számát. Míg a forinthiteleket tekintve a háztartások hitelfelvétele és hiteltörlesztése nagyjából megegyezett, **devizában azonban 35 milliárd forinttal haladta meg a visszafizetések mértéke az új hitelek felvételét.**⁵ Az újonnan kihelyezett forint alapú lakáscélú hitelek szezonálisan igazított értéke **12,3 milliárd forintra mérséklődött**, ami kismértékű visszaesést jelent az előző hónap adatához képest, a megelőző egy év átlagát azonban meghaladja.⁶ Az újonnan nyújtott fogyasztási hitelek volumene ugyanakkor bővült.

3. ÁBRA: A HÁZTARTÁSOKKAL BONYOLÍTOTT HITELTRANZAKCIÓK SEZONÁLISAN IGAZÍTOTT ÉRTÉKE
(MILLIÁRD FT)⁷

Forrás: MNB

Az egyre csökkenő hitelfelvételi kedv hatására **a háztartások teljes hitelállománya enyhe növekedést mutatott július folyamán.**⁸ Mindezt támogatta a forint gyengülése, a svájci frank

⁵http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_kerdesek_valaszok/mnbhu_stat_forum_valaszok/mnbhu_hitelintezetek_osszevont_merlegenek_alakulas/0708_monstatpubl_hu.xls (letöltve: 2013. október 7.)

⁶http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statistikai_idosorok/hu0902_lakossagi_HUF.xls (letöltve: 2013. augusztus 30.)

⁷ Az összes nettó hitelfelvétel/hiteltörlesztés szezonálisan kiigazított adatsora eltérhet az MNB által publikált hivatalos statisztikáktól, mivel az ábrán szereplő adatok a forinthitelek és a devizahitelek szezonálisan kiigazított adatsorának összegeként állnak elő, míg az MNB által közzétett adatsorok külön-külön lettek kiigazítva. Hosszú távon azonban a kapott adatsorok szisztematikusan nem térnek el egymástól.

⁸http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_kerdesek_valaszok/mnbhu_stat_forum_valaszok/mnbhu_hitelintezetek_osszevont_merlegenek_alakulas/0708_monstatpubl_hu.xls (letöltve: 2013. október 7.)

ugyanis 2 százalékkal lett drágább a hazai devizában kifejezve. Ennek hatására kismértékben növekedett a lakáscélú és a szabad felhasználású jelzáloghitelek állománya, továbbá a folyószámlahitelek is bővültek valamelyest. Mindeközben felgyorsult a banki betétek zsugorodása, szezonálisan igazítva nettó **193 milliárd forint értékben csökkentették a háztartások betéteiket** júliusban. Az MNB által gyűjtött finanszírozási adatok szezonálisan nem kiigazított értékei szerint az előző hónapokhoz hasonlóan a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok (109 milliárd forint) és a befektetési jegyek (38 milliárd forint) tranzakciói voltak kiugró mértékűek.⁹ A jegybank kamatvágási ciklusával összhangban bekövetkező betétkamat-csökkenés továbbra is megtakarításait átcsoportosítására ösztönzi a lakosságot.

1. TÁBLÁZAT: A LAKOSSÁGI HITELÁLLOMÁNY MÉRTÉKE (MILLIÁRD FORINT) ÉS VÁLTOZÁSA HITELTÍPUSOK SZERINT

	Személyi hitel	Lakáscélú hitel	Gépjármű vásárlási*	Áru és egyéb fogy.-i	Szabad felh. jelzálogh.	Folyó- számla hitel	Egyéb hitel	Összes hitel
2013. július	365	3433	321	35	2244	457	239	7095
1 hónap	-1,3%	0,5%	-0,6%	-0,1%	0,8%	0,6%	1,1%	0,4%
3 hónap	-4,0%	-1,8%	-6,1%	-3,1%	-1,8%	0,5%	0,9%	-1,9%
1 év	-17,4%	-3,5%	15,7%	-18,8%	-2,9%	0,9%	-6,3%	-3,3%

Forrás: MNB

*A gépjárműhitelek állományának növekedését okozta 2013 elején a hitelintézeti szektorba beolvadó lízingscégek követelésállománya.

Az Államadósság Kezelő Központ júliusban rekordszintű mennyiségben értékesített lakossági állampapírokat. A hónap folyamán összesen 91 milliárd forinttal emelkedett a kifejezetten lakosság számára értékesített állampapírok állománya.¹⁰ A teljes állomány ezzel 1412 milliárd forintra bővült, ám ez nem csupán a háztartásokhoz köthető. Legnagyobb mértékben a vállalatok számára is elérhető 1 éves futamidejű Kamatozó Kincstárjegyek állománya (79 milliárd forint) növekedett, míg a kizárólag magánszemélyek által vásárolható 3–5 éves lejáratú inflációkövető Prémium Magyar Államkötvény 7 milliárd forintos növekedéssel járult hozzá a bővüléshez. A lakosság számára is elérhető devizakötvény, a Prémium Euró Magyar Államkötvény 44 millió euró értékben került eladásra áprilisban. A teljes állomány így bő 1,7 milliárd euróra emelkedett, melynek 14 százaléka a háztartásoké, a papírok túlnyomó része, 82 százaléka belföldi intézményi befektetők kezén van.¹¹

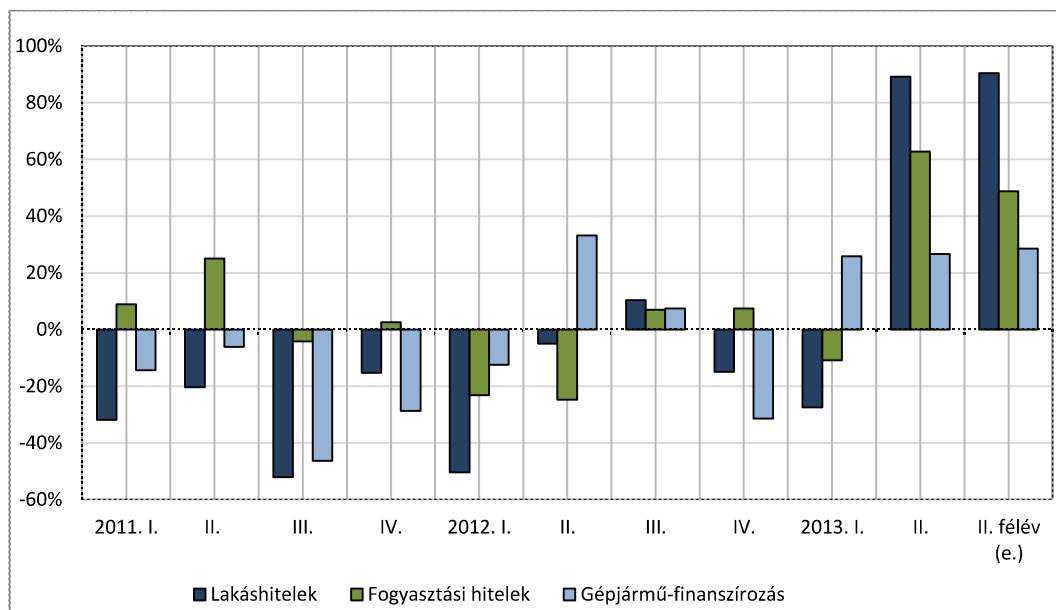
⁹http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/x-monetaris-es-egyeb-merlegstatisztikak/monepstat_hu.xls (letöltve: 2013. augusztus 30.)

¹⁰<http://akk.hu/kepek/upload/2013/Sajt%C3%B3k%C3%B6zlem%C3%A9ny%20-%20Rekordmennyis%C3%A9gu%20%C3%A1llampap%C3%ADr%20elad%C3%A1s%20a%20k%C3%A1nikul%C3%A1ban.pdf> (letöltve: 2013. augusztus 29.)

¹¹<http://akk.hu/kepek/upload/2013/Sajt%C3%B3k%C3%B6zlem%C3%A9ny%20-%20R%C3%A1kapcsolt%20a%20PEM%C3%81K.pdf> (letöltve: 2013. augusztus 29.)

Az MNB hitelezési felmérése¹² szerint **folytatódott a hitelezési feltételek enyhülése a háztartási szegmensben**. A lakáscélú hitelek esetében **kedvezőbbek lettek az árjellegű feltételek**, a bankok túlnyomó része az előző negyedévhez hasonlóan alacsonyabb hitelfolyósítási díjakról, kamatmarzsról és kockázati prémiumról számolt be. Emellett a maximális LTV arány növekedése is könnyebbé tette a hitelhez jutást. A kedvezőbb kondíciókat a bankok közötti versenyhelyzet fokozódása idézte elő. A javuló hitelfeltételekkel összhangban a bankok többsége a kereslet növekedését tapasztalta, és a következő időszakra vonatkozóan is növekvő kölcsönigényre számítanak a hitelintézetek.

4. ÁBRA: HITELKERESLET A HÁZTARTÁSI SZEGMENSBEN (A NÖVEKEDÉST ÉS CSÖKKENÉST JELZŐ BANKOK ARÁNYÁNAK KÜLÖNBSÉGE PIACI RÉSZESÉDÉSSEL SÚLYOZVA)

Forrás: MNB

Megjegyzés: A pozitív százalékos arány arra utal, hogy a bankok nagyobb része a hitelkereslet bővüléséről számolt be, míg a negatív érték a hitelkereslet csökkenését jelzi.

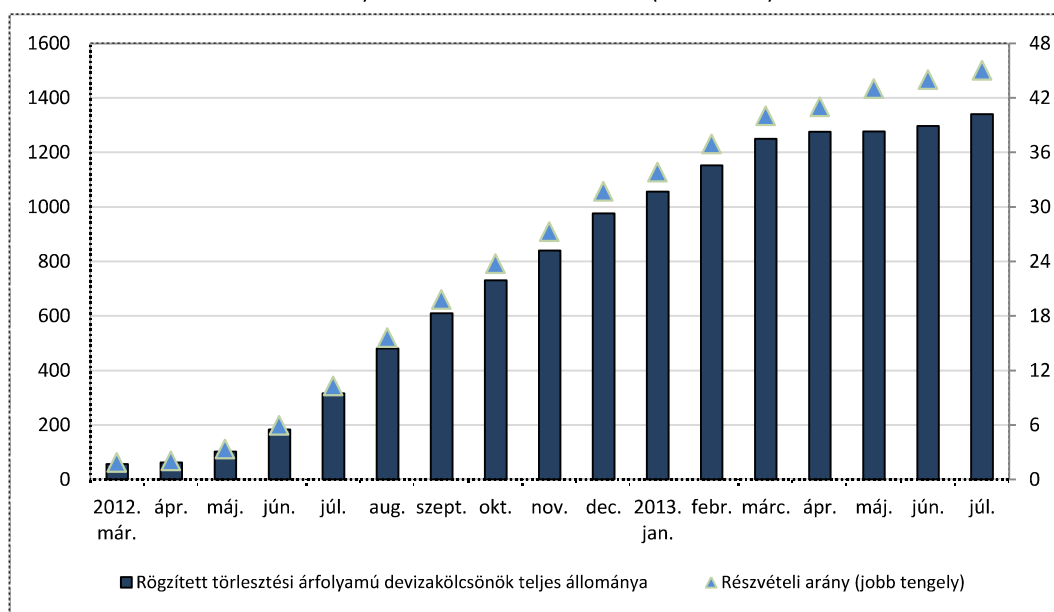
A fogyasztási hitelek igénylésének feltételei is kedvezőbbek lettek az elmúlt negyedévben. Az árjellegű feltételek mellett a maximális futamidőre és a minimálisan megkövetelt hitelképességi szintre vonatkozó követelmény is kedvezőbb lett a bankok többségénél. Az enyhítésben elsősorban az ügyfelek hitelképességének és a kockázati tolerancia egyidejű megváltozása, illetve piaci részesedési célok játszottak szerepet. 2013 második negyedévében a fogyasztási hitelek keresletének növekedését jelentették a bankok. A régióban összességében változatlanok maradtak a hitelezési feltételek, Lengyelországban enyhébbek, Szlovákiában szigorúbbak lettek a kondíciók. Az eurózónában folytatódott a feltételek szigorodása.

A lakossági portfólió minősége nem javult 2013 második negyedévében. A teljes hitelállomány 18 százaléka volt 90 napot meghaladó késedelemben (non performing loans, NPL), ami

¹² http://www.mnb.hu/Penzugyi_stabilitas/publikaciok-tanulmanyok/hitelezesi-felmeres (letöltve: 2013. augusztus 29.)

megegyezik az előző negyedév adatával.¹³ Az átstrukturált hitelekben belül ugyanakkor bő 2 százalékponttal nőtt ez az arány, így június végén 46 százaléknak felelt meg. Bár a folyósítások összege növekedett, ezt meghaladta a tőketörlesztés, a leírt és az eladott követelések együttes értéke, így az időszak alatt csökkent a lakosság tőketartozása. Ennek következtében a nemteljesítő állomány méretének csökkenése ellenére fennmaradt a magas NPL-arány. Denominációtól függetlenül romlott a lakáscélú és a szabad felhasználású jelzáloghitelek NPL aránya, miközben a személyi és a gépjárműhitelek minősége javult. A 30–90 nap közötti késedelmek aránya mérséklődött, ami az újonnan késedelembe eső adósok számának lassulását jelzi. A forint erősödése a hitel-fedezeti arány mérséklődését eredményezte. A devizaalapú lakáshiteleknek még így is 55 százaléka esik a 90 százalék feletti LTV aránnyal bíró kategóriába. A szabad felhasználású jelzáloghitelek esetén mérséklődött ez a mutató.

5. ÁBRA: RÖGZÍTETT TÖRLESZTÉSI ÁRFOLYAMÚ DEVIZAKÖLCSÖNÖK TELJES ÁLLOMÁNYA (AKTUÁLIS ÁRFOLYAMON, MILLIÁRD FORINT) ÉS A RÉSZVÉTELI ARÁNY (SZÁZALÉK) ALAKULÁSA

Forrás: PSZÁF

A devizaadósok fizetési képességének helyreállítását célozza az árfolyamgát rendszere, mely alacsonyabb részleteken való törlesztést tesz lehetővé. A PSZÁF adatai¹⁴ szerint **júliusban** az előző hónapoknál ismét kevesebb, közel **2700 új szerződés került megkötésre**. Ennek eredményeként július végéig összesen 1340 milliárd forint értékű deviza alapú jelzáloghitel törlesztési árfolyama került rögzítésre, ami **a lehetséges devizakölcsön állomány 45 százalékának felel meg**. A rögzített árfolyamon számított törlesztőrészlet feletti összeg egy gyűjtőszámlán halmozódik, melynek kamatrészét a bankok és az állam fele-fele arányban vállalják át az adósoktól. A gyűjtőszámlahitelek eddig összesen 16,5 milliárd forint értékű kamat megfizetése alól mentesültek. A részvételi arány növelése érdekében a kormány a

¹³ <http://www.mnb.hu/Statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/iii-penzugyi-stabilitasi-statisztikak/a-haztartasi-szektor-reszere-nyujtott-hitellallomany-osszetetele> (letöltve: 2013. augusztus 29.)

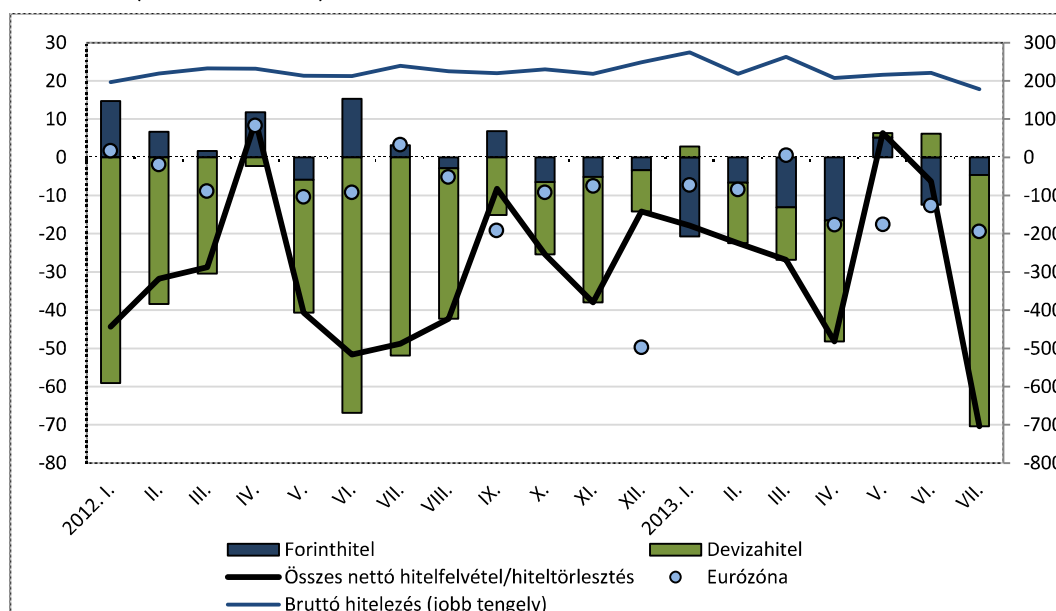
¹⁴ http://www.pszaf.hu/hirek_ujdonsagok/arfolyamgat_stat.html (letöltve: 2013. augusztus 29.)

többször meghosszabbított határidőt végül hatályon kívül helyezte, így a hiteladósok jelenleg is kezdeményezhetik belépésüket.

1.1.2 Vállalati szegmens

A vállalati hitelezés visszaesésében egyaránt szerepet játszanak keresleti és kínálati tényezők. A javuló kamatkörnyezet fokozhatná a hitelezési aktivitást, ám a nem árjellegű hitelezési feltételek továbbra is szigorúak. Enyhülést hozhat ugyanakkor az MNB Növekedési Hitelprogramja (NHP).

6. ÁBRA: A MAGYARORSZÁGI VÁLLALATOKKAL (MILLIÁRD FORINT) ÉS AZ EURÓZÓNA VÁLLALATAIVAL (MILLIÁRD EURÓ) BONYOLÍTOTT HITELTRANZAKCIÓK SZEZONÁLISAN IGAZÍTOTT ÉRTÉKE

Forrás: MNB, EKB

A vállalati szegmensben a szezonális hatásoktól szűrt adatok szerint 66 milliárd forint értékű nettó devizahitel-törlesztés és 5 milliárd forint értékű nettó forinthitel-törlesztés történt júliusban.¹⁵ A kettő eredményeként **a korábbi hónapokat lényegesen meghaladó mértékben, összesen 70 milliárd forinttal több hitelt törlesztettek a vállalatok, mint amennyi új hitelt felvettek.** Az eurózána egészét tekintve is nőtt a nettó hitelvisszafizetés.¹⁶ A folyószámlahiteleken felüli **bruttó forinthitel-kihelyezés 124 milliárd forintnak felelt meg,** ami kisebb visszaesést jelent az előző két hónap adatához képest.¹⁷ **Az újonnan nyújtott euróhitelek összege 54 milliárd forintot tett ki,** ami az idei év minimumának felel meg.¹⁸ A kettő összegéből adódó teljes bruttó hitelezés a 2005 eleje óta tartó statisztika legalacsonyabb értéke. A visszaeső

¹⁵http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_kerdesek_valaszok/mnbhu_stat_forum_valaszok/mnbhu_hitelintezetek_osszevont_merlegenek_alakulas/0708_monstatpubl_hu.xls (letöltve: 2013. október 07.)

¹⁶http://sdw.ecb.europa.eu/browseSelection.do?DATASET=0&sfl1=3&sfl2=4&REF_AREA=308&sfl3=4&sfl4=4&sfl5=4&node=2019173 (letöltve 2013. augusztus 30.)

¹⁷http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statisztikai_idosorok/hu0901_vallalkozoi_HU_F.xls (letöltve: 2013. augusztus 30.)

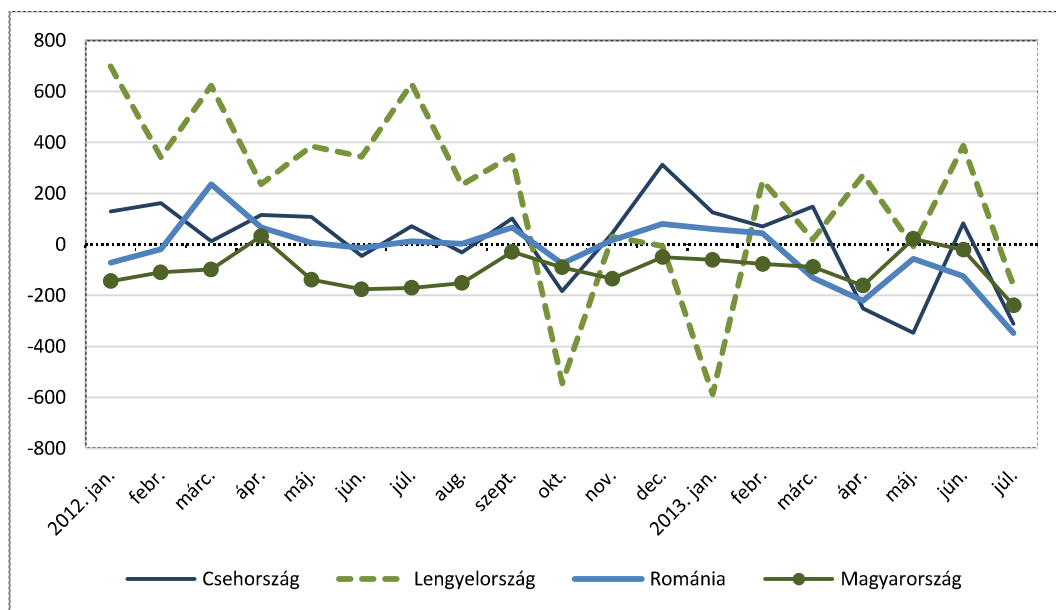
¹⁸http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statisztikai_idosorok/hu0901_vallalkozoi_EU_R.xls (letöltve: augusztus 30.)

forinthitel-kihelyezés feltehetően összefügg az MNB júniusban indult Növekedési Hitelprogramjával, melynek hatása a folyósítási procedura miatt nem jelenik meg azonnal a statisztikákban, miközben a programon kívüli hitelnyújtás mértékének visszaszorulása már látszódik. A KKV szektor számára nyújtott hitelek értéke a 2013 második negyedévi adatok alapján visszaesést mutatott, a harmadik negyedévben azonban a program hatására jelentős mértékű növekedés várható.

Az eurózónában és a régiós országokban is visszaesést mutatott a vállalati hitelezés júliusban.

A hitelezés kontrakciójában mind a kereslet, mind a kínálat visszafogottsága szerepet játszik. A gyenge gazdasági teljesítmény és a magánszektor mérlegalkalmazkodása visszavetik a keresletet, miközben kínálati oldalról a banki portfólió tisztítása és a szigorú hitelfeltételek jelentenek érdemi korlátot. A szezonálisan kiigazított adatok szerint Csehországban 311 millió eurónak, Lengyelországban 163 millió eurónak felelt meg a nettó hitelvisszafizetés, ami nagymértékű visszaesést jelent az előző havi pozitív nettó hitelfelvételt mutató adatokat követően. Romániában eközben folytatódott a március óta tartó negatív trend: az előző hónapoknál is nagyobb mértékben, közel 350 millió euróval haladta meg a vállalatok összes törlesztése az új hitelek felvételét.

7. ÁBRA: A VÁLLALATOKKAL BONYOLÍTOTT HITELTRANZAKCIÓK RÉGIÓS ÖSSZEVEZÉSE (MILLIÓ EURÓ)

Forrás: EKB, MNB, Századvég-számítás

Megjegyzés: A hazai adatokat az MNB által közzétett, szezonálisan kiigazított adatok havi, átlagos középárfolyamon euróra való konvertálásával nyertük.

A lanyha hitelezési aktivitásnak és az erősödő forintárfolyamnak köszönhetően **5 százalékkal lett kisebb a teljes vállalati hitelállomány a második negyedév alatt**. A csökkenés elsősorban a hosszú lejáratú hitelek érintette.¹⁹ Az egyes ágazatokat tekintve az előző negyedévhez képest

¹⁹http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Kiadvanyok/mnbhu-hitelezesi-folyamatok/201308/Hitelezesi_folyamatok_201308_hu.pdf (letöltve: 2013. augusztus 29.)

jelentős növekedés történt az információ, kommunikáció (34,0 százalék) és a pénzügyi tevékenységek (22,8 százalék) iparágakban. Nagymértékben visszaesett az állomány a villamosenergia-, gáz-, hő- és vízellátási (-16,7 százalék) tevékenységeket végző vállalatoknál, az építőiparban (-12,3 százalék) és a kereskedelem, gépjárműjavítás iparágában (-11,5 százalék). Az idei év második negyedéve folyamán 0,7 százalékponttal lett kisebb a vállalati hitelek devizaaránya (56,8 százalék), amit a Növekedési Hitelprogram keretében történő forintosítás tovább csökkenthet. A legmagasabb arány a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (76,6 százalék), illetve az ingatlanügyek (72,4 százalék) iparágakban számítható.

2. TÁBLÁZAT: A VÁLLALATI HITELÁLLOMÁNY ÁGAZATI BONTÁSA (MILLIÁRD FT)

	2013. II.	Változás 1 n.év		2013. II.	Változás 1 n.év
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás	313	0,0%	Információ, kommunikáció	160	34,0%
Bányászat, bányászati szolgáltatás	15	14,6%	Szállítás, raktározás	341	0,7%
Feldolgozóipar	1 104	-3,3%	Pénzügyi tevékenység	201	22,8%
Villamosenergia-, gáz-, hő- és vízellátás	265	-16,7%	Ingatlanügyek	1 955	-4,0%
Építőipar	525	-12,3%	Szakmai, tudományos, műszaki tev.	450	-2,6%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	991	-11,5%	Egyéb tevékenységek	188	-17,4%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	204	-7,0%	Teljes hitelállomány	6 777	-5,0%

Forrás: MNB

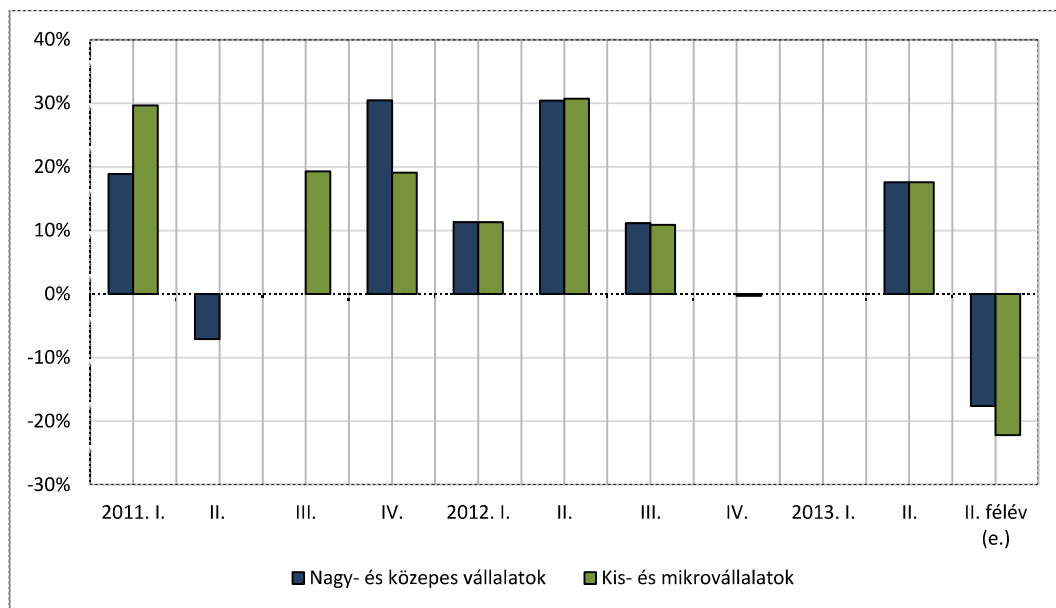
Az MNB hitelezési felmérése²⁰ a **vállalati hitelek kondícióinak enyhüléséről számolt be 2013 második negyedévére vonatkozóan.** Ez elsősorban az árjellegű feltételek esetében következett be, miközben a szigorú nem árjellegű kondíciók továbbra is szűk hitelkínálatot eredményeznek. Az alacsonyabb kamatok mellett kedvezőbbek lettek a hitel maximális nagyságára vonatkozó megkötések is. Likviditási helyzetük, valamint a piaci részesedés növelésére való törekvésük a kondíciók enyhítésére ösztönözte a hitelintézeteket, miközben a gazdasági kilátások és iparág specifikus problémák a szigorítást indokolták. A válaszadók várakozásai szerint a következő fél évben is hasonló, ellentétes irányú mozgatói lehetnek a kondíciók meghatározásának. A hitelfeltételek által meghatározott hitelkínálat tehát összességében növekedett 2013 második negyedévében, és a következő hónapokban további bővülés várható.

A bankok a hitelek iránti **kereslet növekedését észlelték. Ez elsősorban a rövid lejáratú hitelekre és a forintHITELEKRE vonatkozott,** míg csökkenő keresletet tapasztaltak a deviza alapú hiteleket tekintve. A bankok nagyobb része szerint a hitelkereslet bővülését az ügyfelek követelés-állományához kötődő finanszírozási szükséglete támogatta, mely mellett a saját versenypozíció

²⁰http://www.mnb.hu/Penzugyi_stabilitas/publikaciok-tanulmanyok/hitelezesi-felmeres (letöltve: 2013. augusztus 29.)

erősödése és az általános kamatszínvonal változása is említésre került. Az idei év második felévére vonatkozóan a bankok nagy része további keresletélénkülésre számít.

8. ÁBRA: HITELKÍNÁLAT A VÁLLALATI SZEGMENSBEN (A HITELFELTÉTELEK SZIGORÍTÁSÁT ÉS ENYHÍTÉSÉT JELZŐ BANKOK ARÁNYÁNAK KÜLÖNBSÉGE PIACI RÉSZESEDÉSSEL SÚLYOZVA)

Forrás: MNB

Megjegyzés: A pozitív százalékos arány arra utal, hogy a bankok nagyobb része szigorította hitelfeltételeit, vagyis csökkentette hitelkínálatát, míg a negatív érték a hitelkínálat bővülését jelzi.

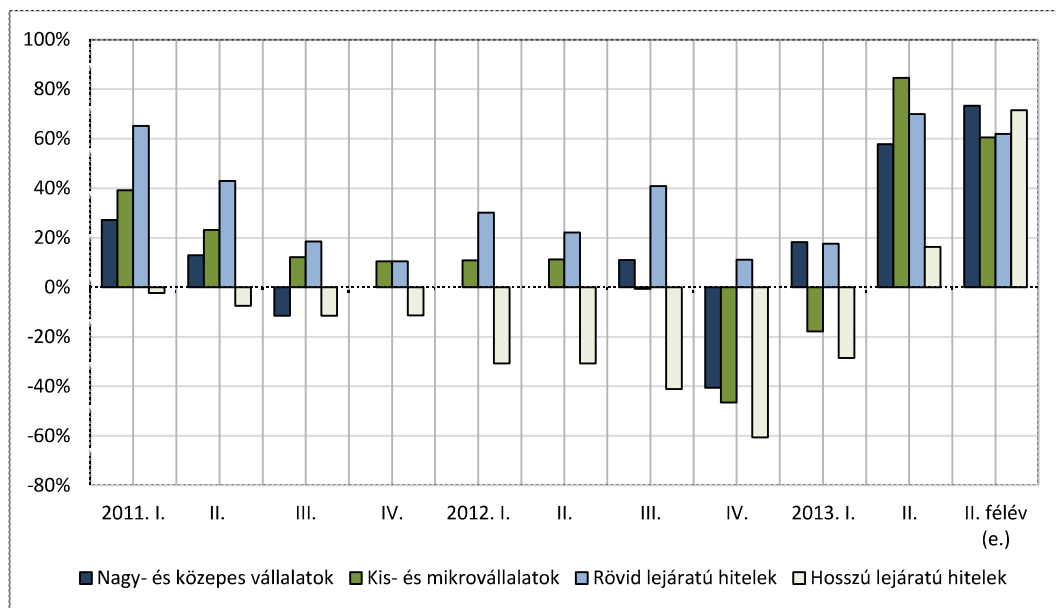
2013. második negyedévében **tovább romlott a nemteljesítő vállalati hitelek teljes állományhoz mért aránya** (17,2 százalék), amit a hitelezési felmérésre adott válaszok is alátámasztanak. A hitelezési felmérés idevonatkozó kérdéséből kiderül, hogy a legtöbb banknál a villamos energia-, gáz-, hő- és vízellátás, a kereskedelem, javítás iparágak, valamint a feldolgozóipar vállalati hiteleinek minősége romlott. Javult ugyanakkor a portfólióminőség a sokáig rossz számokat felmutató építőipar, a mezőgazdaság, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, az információ, kommunikáció, valamint a pénzügyi tevékenység iparágakban.

Az üzleti célú ingatlanhitelek sztenderdjei és feltételei összességében ismét szigorúbbak lettek, ám a következő félévben már nem várható további szigorítás. Az alacsonyabb hitelkínálatot a bankok az ingatlanpiac helyzetével magyarázták, ami alacsony kockázatvállalást indokol. Mindeközben az ingatlanberuházási kedv, illetve a hitelpiaci verseny fokozódásának köszönhetően az üzleti célú ingatlanhiteleket tekintve növekvő keresletről számoltak a bankok.

Az önkormányzatok számára meghatározott hitelképességi sztenderdek és hitelezési feltételek mind az árjellegű, mind a nem árjellegű tényezőket tekintve ismét szigorodtak. Ennek okát a bankok elsősorban ügyfélkör-specifikus problémákban, a gazdasági kilátásokban, a kedvezőtlen tőke- és likviditási helyzetükben, valamint alacsony kockázatvállalási hajlandóságukban látják, miközben a verseny is gyengébb lett közöttük. A hitelkínálat mellett a kereslet is visszaesett az önkormányzati hitelek iránt, amiben a gazdaságpolitika változása, illetve a finanszírozási

szükséglet csökkenése játszhatott főszerepet. Az önkormányzati hitelek portfólióminősége nem változott érdemben, a következő fél évre vonatkozóan azonban romlást várnak a hitelintézetek.

9. ÁBRA: HITELKERESLET A VÁLLALATI SZEGMENSBEN (A NÖVEKEDÉST ÉS CSÖKKENÉST JELZŐ BANKOK ARÁNYÁNAK KÜLÖNBSÉGE PIACI RÉSZESÉDÉSSEL SÚLYOZVA)

Forrás: MNB

Megjegyzés: A pozitív százalékos arány arra utal, hogy a bankok nagyobb része a hitelkereslet bővüléséről számolt be, míg a negatív érték a hitelkereslet csökkenését jelzi.

A régióban szigorúbbak lettek a vállalati hitel-feltételek, amit a gazdasági kilátásokban lévő kockázatokkal indokolnak a bankok. A következő hónapokban – Magyarországot leszámítva – atovábbi szigorítások várhatóak mind a kelet-közép-európai országokat, mind az eurózónát tekintve.

1.2 Kamatkörnyezet és kockázati megítélés

Júliusban mérséklődött a forint alapú lakossági jelzáloghitelesek terhelő kamatok szintje,²¹ miközben a svájci frank alapú hitelek kamatai nem változtak.²² Az új forint fogyasztási hitelek átlagos hitelköltség mutatója 78 bázisponttal lett alacsonyabb, míg a lakáscélú hiteleké 10 bázisponttal csökkent. Ezzel a kamatciklus kezdete, 2012 augusztusa óta az újonnan nyújtott fogyasztási hitelek kamatai 305 bázisponttal mérséklődtek (22,6 százalék), míg a lakáscélú hitelek 248 bázisponttal lettek olcsóbbak (9,5 százalék). **A vállalati forintheleket az előző hónaphoz képest 37 bázisponttal kisebb kamat árán lehetett igényelni.**²³ Ezzel a kamatvágási ciklus alatt

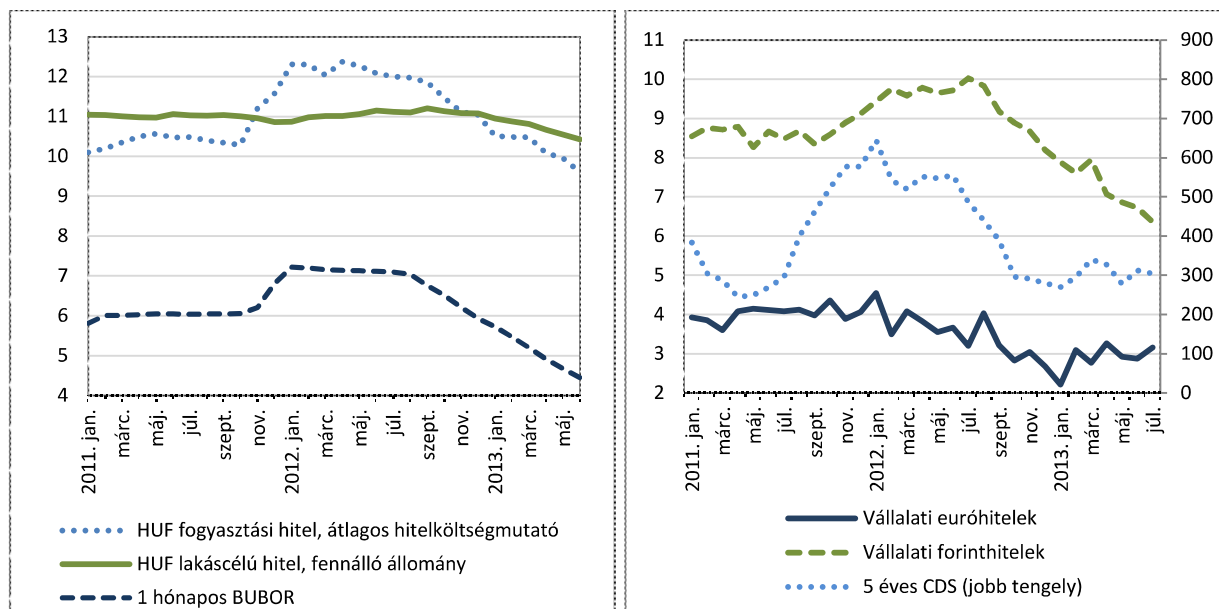
²¹http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statistikai_idosorok/hu0902_lakossagi_HUF.xls (letöltve: 2013. augusztus 30.)

²²http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statistikai_idosorok/hu0906_fogyasztasi_CHF.xls (letöltve: 2013. augusztus 30.)

²³http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statistikai_idosorok/hu0901_vallalkozoi_HUF.xls (letöltve: 2013. augusztus 30.)

összesen 347 bázisponttal mérséklődött a cégek által felvett forintHITELEK kamatai. Az általános kamatszínvonal-csökkenésben az országkockázat mérséklődése is szerepet játszott, az 5 éves CDS 120 bázisponttal alacsonyabb a tavaly augusztusi szintjéhez képest. A vállalati szegmens euró alapú hiteleinek ára 28 bázisponttal emelkedett.²⁴

10. ÁBRA: A HÁZTARTÁSOK (ÁLLOMÁNY) ÉS A VÁLLALATOK (ÚJ HITELEK) HITELKAMATAINAK ALAKULÁSA (SZÁZALÉK)

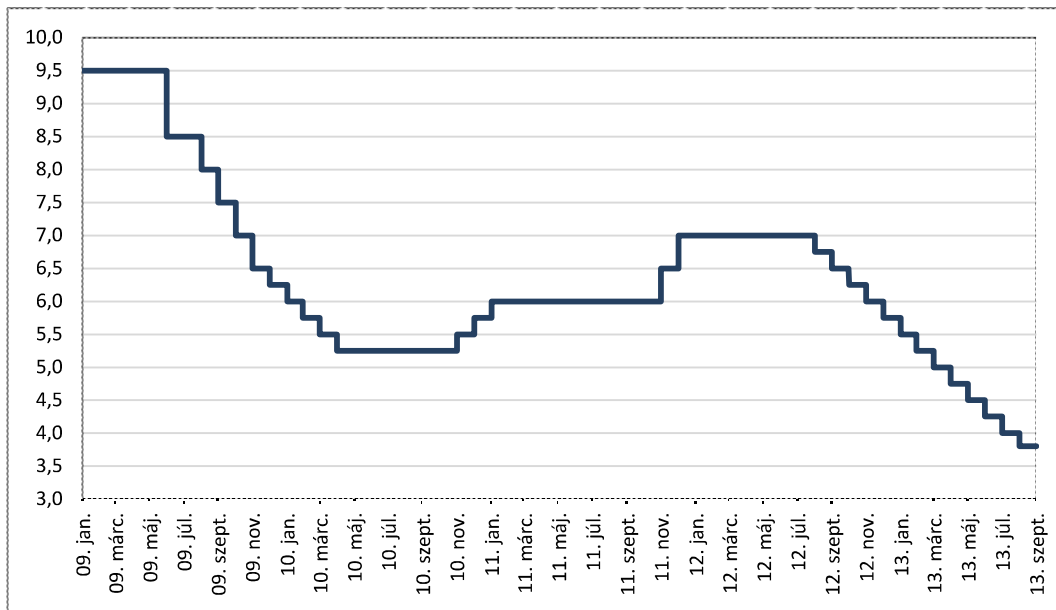

Forrás: MNB

Folytatta kamatvágási ciklusát a jegybank, ám ezúttal 20 bázispontos csökkentést hajtott végre, és így **3,8 százalékra mérséklődött az irányadó kamat szintje**. Figyelembe véve a már végrehajtott jelentős mértékű monetáris lazítást, illetve az ország kockázati megítélésének alakulását, augusztusban a tanács a korábbiaknál kisebb mértékű csökkentést tartott indokoltnak. Az alapkamat 20 bázispontos mérsékléséről öt tanácsstag szavazata alapján született döntés, ketten a kamatszint 10 bázispontos csökkentését támogatták volna. A Monetáris Tanács helyzetértékelése szerint a gazdaság idén fokozatosan bővíülhet, a kibocsátás azonban továbbra is elmarad potenciális szintjétől. A gyenge keresleti környezet és az alacsony bérdinamika az inflációs alapfolyamatok stabilan alacsony dinamikáját eredményezi. Mindezek miatt alacsony az inflációs nyomás, ezért indokolt a lazább monetáris politika. Ugyanakkor az ország kockázati megítélésének kismértékű romlása, és a globális pénzüpiaci hangulat változékonyabbá válása óvatos monetáris politikát indokol. A tanács szerint így a további kamatcsökkentés lehetőségét korlátozhatja a kockázati környezet tartós és érdemi elmozdulása.

²⁴ http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statistikai_idosorok/hu0901_vallalkozoi_EU_R.xls (letöltve: 2013. augusztus 30.)

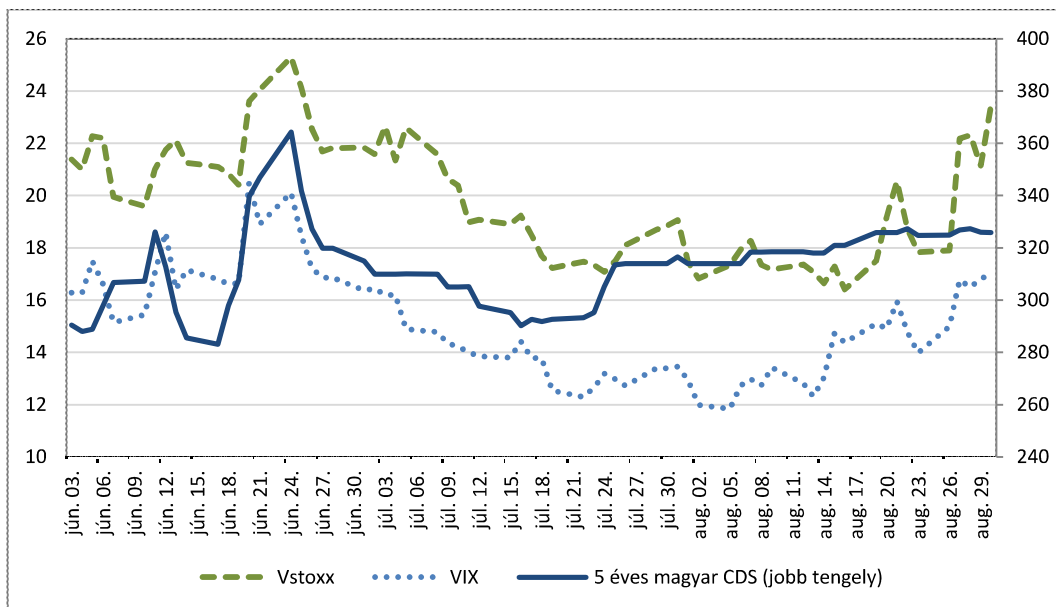
11. ÁBRA: A JEGYBANK IRÁNYADÓ KAMATÁNAK VÁLTOZÁSA (SZÁZALÉK)

Forrás: MNB

A hazai és a régiós mutatók összességében a kockázati környezet enyhe romlását mutatták augusztus folyamán. A nemzetközi piacokon az újabb görög mentőcsomag kérdése és a Fed-program kivezetésével kapcsolatos feszültség okozták a kockázatkerülés fokozódását. A hazai tényezők között a devizahitelek mentőcsomagja áll továbbra is a figyelem középpontjában.

12. ÁBRA: A FŐBB KOCKÁZATI INDEXEK ALAKULÁSA (SZÁZALÉK, BÁZISPONT)

Forrás: Thomson Reuters, MNB

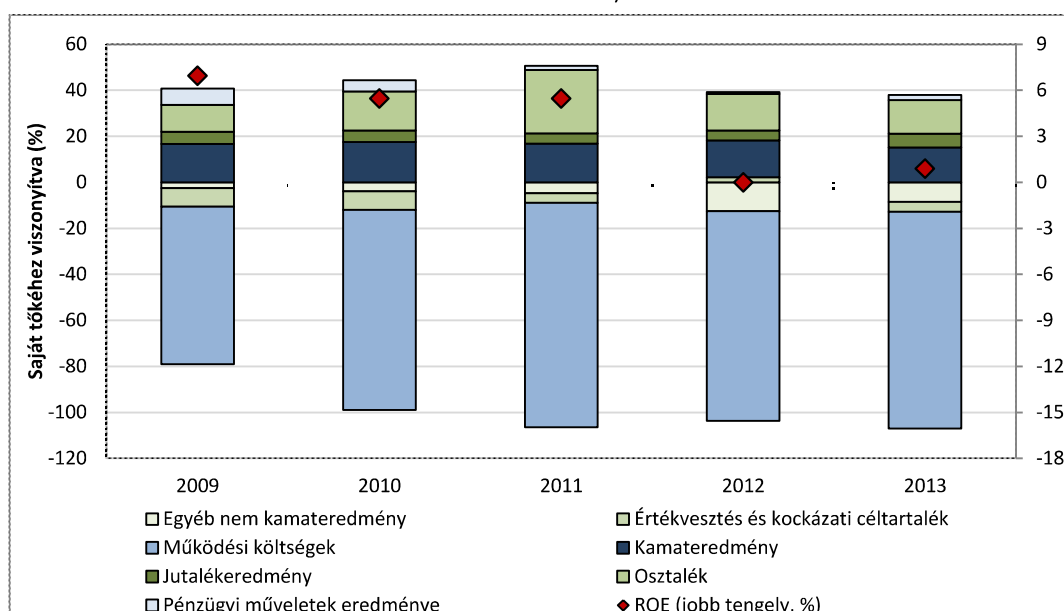
Mindezek hatására a magyar országhoz tartozó kockázatot kifejező 5 éves CDS 9 bázisponttal, 326 bázispontra emelkedett. Lengyelországban 6 bázisponttal, 93 bázispontra nőtt a CDS értéke, miközben Csehországban nem változott érdemben a kockázati megítélés (65 bázispont). Sem a hazai, sem a régiós devizaárfolyamok nem változtak érdemben a hónap folyamán. A Fed

bejelentése óta a feltörekvő piacokon bekövetkezett meredek esésből tehát egyelőre kimaradt a közép-kelet-európai régió. Ugyanakkor mind az amerikai, mind az európai piacok szereplőinek kockázati toleranciáját kifejező félelemindex 4 százalékponttal lett magasabb, ami a kockázatkerülés enyhe fokozódását jelzi.

1.3 A bankszektor helyzete

2013. második negyedévéig 23 milliárd forintos adózott eredményt ért el a bankszektor, ami azt jelenti, hogy **a második negyedév folyamán 50 milliárd forintos veszteséget kellett elkönyvelnie.**²⁵ Az egy évvel ezelőtti első féléves számhoz képest mégis javulásról beszélhetünk. A PSZÁF gyorsjelentése²⁶ szerint az első negyedévhez viszonyítva jelentős mértékben nőtt a veszteséges hitelintézetek negatívuma.

13. ÁBRA: SAJÁTTŐKE-ARÁNYOS NYERESÉG (ROE) ÉS ÖSSZETEVŐINEK ALAKULÁSA (2013. II. NEGYEDÉV, SZÁZALÉK)

Forrás: PSZÁF, Századvég-számítás

A kamat- és jutalékeredmény az első negyedévhez képest kismértékben javult, bár a tavalyi értéktől nagymértékben elmarad. A kedvezőbb kamateredmény annak köszönhető, hogy a bankok kamatráfordításait jobban tudták csökkenteni, mint amilyen mértékben kamatbevételeik visszaestek. A jutalékeredmény növekedése mögött a tranzakciós illeték áthárítása áll. **Nagyban hozzájárult a második negyedévi mínuszhoz a pénzügyi és befektetési szolgáltatások rosszabb eredménye.** Ezen felül érdemben rontotta a végeredményt **a tranzakciós illeték befizetések elmaradása miatt kivetett egyszeri adó**, melynek egy részét a bankok már a második negyedév folyamán elhatárolták. Végül az eredmény romlásában szerepet

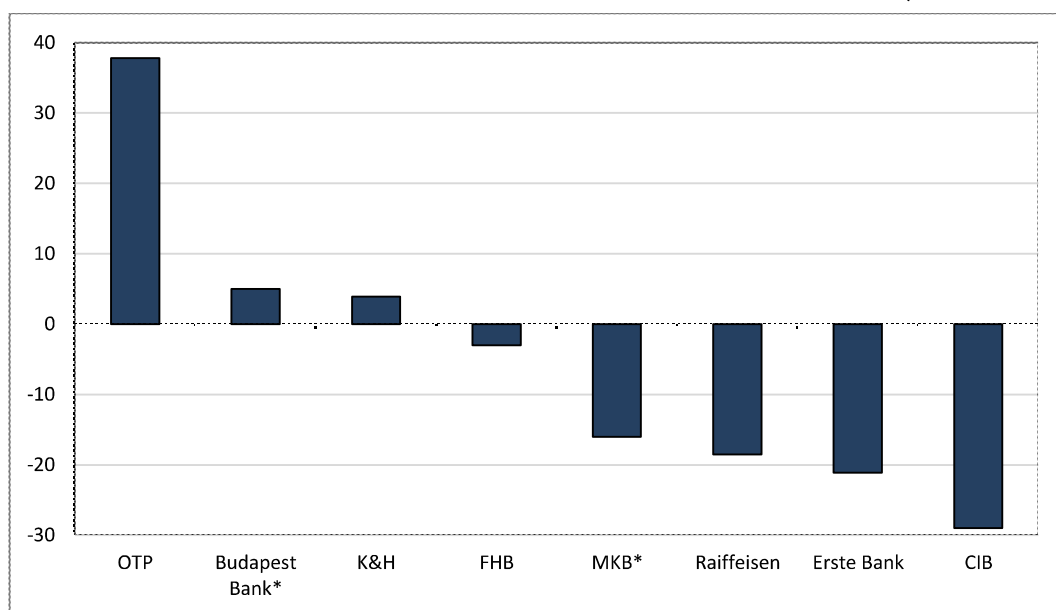
²⁵ http://www.pszaf.hu/bal_menu/jelentesek_statistikak/statistikak/pszaf_idosorok/idosorok (letöltve: 2013. augusztus 26.)

²⁶ http://www.pszaf.hu/data/cms2405641/hitint_gyors_2013junius_j.pdf (letöltve: 2013. augusztus 28.)

játszott a magasabb hitelezési kockázatok miatt megnövekedett értékvesztés és kockázati céltartalék, amit feltehetően a romló hitelportfólió tett szükségessé. Folytatódott a külföldi források bankszektorból való kivonása. A tavalyi év végéhez képest 2013 júniusáig 523 milliárd forinttal csökkent a közvetlen külföldi források értéke. Ennek túlnyomó részét a bankközi betétek visszaesése (–412 milliárd forint) magyarázza, a hitelek mérséklődése (–142 milliárd forint) ennél kisebb mértékű volt.

Az OTP negyedéves adózott eredménye 37,8 milliárd forintra emelkedett, ami 73 százalékkal haladja meg az első negyedév adatát.²⁷ A bank gyorsjelentése szerint a javulásban szerepet játszott az effektív adóterhelés csökkenése, mely elsősorban a leánybanki befektetések átértékeléséből, az árfolyamhatásból fakadt. Bővült a nettó jutalékeredmény és az egyéb nem kamatbevétel is. Utóbbi oka a magyar állampapír portfólión és egyéb eszközökön elért árfolyameredmény növekménye. Az eredményt rontotta ugyanakkor a működési és a kockázati költségek növekedése. Az NPL-arány 7 bázisponttal, 17,6 százalékra emelkedett, miközben a nemteljesítő hitelek céltartalékkal való fedezettsége kismértékben csökkent (80,7 százalék). A tranzakciós illetékhez köthető egyszeri befizetés 13,2 milliárd forintos terhet rótt a bankra.

14. ÁBRA: AZ EGYES NAGYBANKOK MÁSODIK NEGYEDÉVI ADÓZOTT EREDMÉNYE (MILLIÁRD FT)

Forrás: A bankok jelentései

**A Budapest Bank, az MKB és a CIB negyedéves adatai nem állnak rendelkezésre, így a féléves eredmény arányos részét vettük alapul az ábra elkészítésénél. A tranzakciós illetékhez köthető egyszeri adó miatt a valós második negyedéves adatok kedvezőtlenebbek lehetnek a számítottaknál.*

A **Budapest Bank** céltartalék-felszabadításoknak, illetve a fegyelmezett költséggazdálkodásának köszönhetően csökkenő árbevétel mellett is **10,7 milliárd forintos adózás utáni eredményt**

²⁷ https://www.otpbank.hu/static/portal/sw/file/130814_OTP_20132Q_h_final.pdf (2013. szeptember 16.)

tudott elérni az első félév folyamán, ami javulást jelent a tavalyi év számához képest.²⁸ A bank jelentése szerint a forintalapú lakossági és a vállalati hitelportfólió is javulást mutatott.

A K&H Bank 3,9 milliárd forintos profitot termelt a második negyedévben, ami a tavalyi év azonos időszakában elért eredménynek mintegy felét teszi ki.²⁹ Az MTI által kiadott jelentés szerint a profit csökkenése elsősorban az extra adóterheknek és a pénzügyi tranzakciós illeték növekedésének tulajdonítható, melyek hatását az alacsonyabb hitelkockázati céltartalék és a szigorú költséggazdálkodás részben ellensúlyozott. A tranzakciós illetékhez kapcsolódó egyszeri adó 8 milliárd forintnak felelt meg. A nemteljesítő hitelek aránya 11,9 volt a második negyedév végén. A vállalati hitelek NPL aránya javult (6,1 százalék), a lakossági nemteljesítési arány ugyanakkor rosszabb lett (18,6 százalék). A romlást az átstrukturált hitelek újra nemfizetővé válása okozta.

Az FHB Jelzálogbank 3 milliárd forintos veszteséget számított.³⁰ Bár a core banki tevékenységhez kapcsolódót tételek javulást mutattak, az eredményt rendkívüli tételek rontották. A bankcsoport 294 millió forintot fizetett be a tranzakciós illeték elmaradását pótló egyszeri adó okán. A második negyedévre jutó banki különadó összege 706 millió forintnak felelt meg. Ezen felül az árfolyamgát közel 130 millió forintos vesztesége, valamint a tranzakciós illeték nem áthárított részét is említi a bank gyorsjelentése. A nemfizető hitelek aránya 2 bázisponttal, 20,7 százalékra emelkedett, az NPL fedezettség 52 százalékos volt.

A Raiffeisen Bank második negyedévi vesztesége 18,6 milliárd forintnak felelt meg.³¹ Az előző negyedévhez képest növekedett a kamat és a jutalékbevételek is, az adózott eredmény azonban árfolyamhatások miatt, illetve a fiskális terhek okán rosszabb lett. A bank jelentése szerint a tranzakciós illetékhez kapcsolódó egyszeri adó közel 6 milliárd forintnak felelt meg.³² A nemteljesítő hitelek aránya igen magas volt a negyedév végén, 28,2 százalékot tett ki. A nemfizető állomány céltartalékkal való fedezettsége 62 százalékos volt. A negyedév során 142 fővel csökkent a teljes munkaidőben alkalmazottak létszáma.

Az Erste Bank második negyedéves vesztesége 21,1 milliárd forint lett, és így az első félév eredménye (29 milliárd forint) rosszabb lett a tavalyi számhoz képest.³³ A tavalyi év első félévének adataihoz képest idén romlott a kamateredmény, amit a refinanszírozási költségek emelkedésével, a hitelállomány zsugorodásával és a piaci kamatok visszaesésével magyaráz a bank. A jutalék- és díjeredmények ugyanakkor a tranzakciós illeték áthárításával összhangban emelkedtek. Az alacsonyabb betéti kamatok miatt nőtt a kereslet a befektetési alapok és egyéb

²⁸ http://www.budapestbank.hu/info/sajtoszoba/images/attach/20130906154140_att_814.pdf (letöltve: 2013. szeptember 16.)

²⁹ MTI 2013. augusztus 28., szerda 16:40

³⁰ https://www.fhb.hu/Kozlomenyek/Kozlomeny_csatolmanyok/FHB_2013q2_H_final_130815.pdf (2013. szeptember 16.)

³¹ http://investor.rbinternational.com/fileadmin/ir/2013_Q2/2013-08-22_Q2_Results_Internet.xlsm (letöltve: 2013. szeptember 17.)

³² http://investor.rbinternational.com/fileadmin/ir/2013_Q2/2013-08-22_Q2_Report_RBI.pdf (letöltve: 2013. szeptember 17.)

³³ <http://www.erstebank.hu/hu/sajto/2013-ii-felev/2013-julius-30> (letöltve: 2013. szeptember 17.)

befektetési formák iránt, így az értékpapír forgalmazási és közvetítői jutalék bevétel is nőtt. A pénzügyi tranzakciós illetékre vonatkozó egyszeri kiadás közel 5 milliárd forintot tett ki.

Az MKB vesztesége is rosszabb lett az egy évvel korábbi számhoz képest. Az adózás utáni első féléves eredmény **–32,4 milliárd forintnak felelt meg.**³⁴ Növekvő kamateredményt és a nettó jutalék- és díjbevételt számított a hitelintézet, a tranzakciós illeték hatásának kiszűrését követően is. A kedvezőtlen jövedelmezőségben ártértékelődési veszteség, illetve a tranzakciós adóból fakadó adóráfordítások játszottak szerepet. Emelkedett az értékvesztés és céltartalékképzés, ám a szigorú költséggazdálkodás és az átstrukturálási intézkedések eredményeként mérséklődtek a bank kiadásai.

A CIB –58 milliárd forint adózott eredménnyel zárta a félévet.³⁵ A bank a tavalyi év azonos időszakához képest csökkentette kiadásait, a fiskális terhek és a céltartalékok magas aránya azonban jelentős negatívumot okoztak.

A hitelintézeti szektor többi szereplőinek második negyedévi eredménye eltérően alakult. A fióktelepek profitja kismértékben visszaesett az előző negyedévhez képest, ám az egy évvel korábbi értékhez képest javuló eredményről számoltak be. A szövetkezeti hitelintézetek ezzel szemben rontották egy évvel korábbi számukat, és így az első negyedévvel megegyező, 1,8 milliárd forintos profitot termeltek. A fióktelepek kamateredménye nem változott, miközben a szövetkezeti hitelintézetek száma javult valamelyest.

Az MNB által publikált Rendszerszintű Pénzügyi Stressz Index legfrissebb, júniusra számított értéke a kulcsfontosságú pénzügyi piacok felől érkező stressz csökkenéséről tanúskodik. A Likviditási Stresszteszt Index enyhén nőtt, ám összességében a likviditási helyzet még így is megfelelő. A tőkemegfelelési mutató rendszerszinten megfelel a követelményeknek, de az egyes bankok helyzete eltérő.

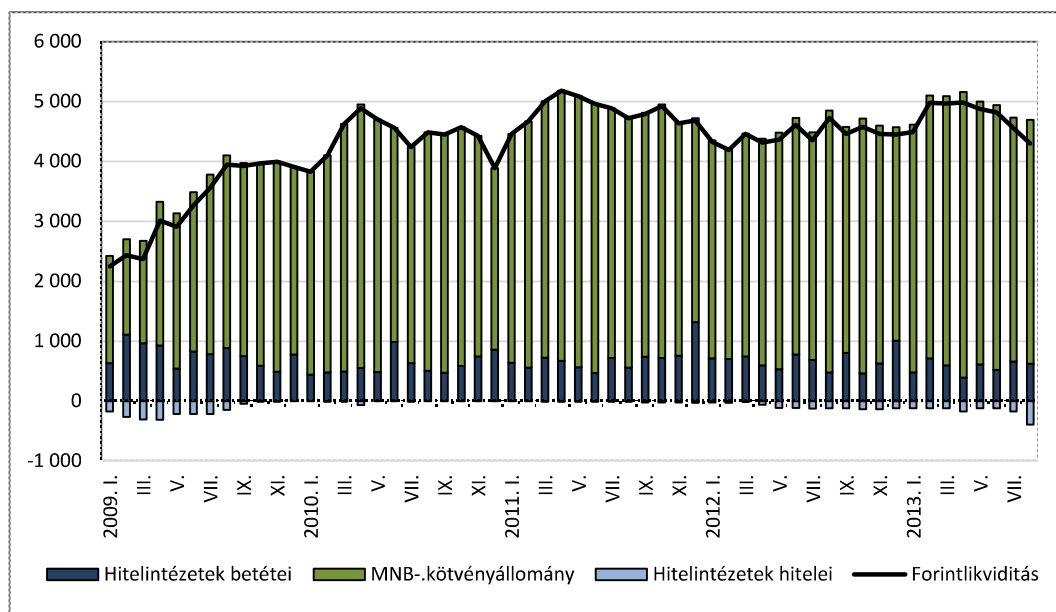
Az előzetes adatok szerint folytatódott a bankrendszer forintlikviditásának csökkenése augusztusban.³⁶ Ebben a Növekedési Hitelprogram keretében nyújtott hitelek növekménye, a hitelintézetek jegybanki hiteleinek bővülése játszotta a fő szerepet. A bankrendszer forintlikviditásának csökkenését okozta a forgalomban lévő készpénz növekedése (84 milliárd forinttal) is. A jegybank devizatartaléka 953 milliárd forinttal lett kevesebb augusztus folyamán, amiben az IMF-hitel előtörlesztése játszotta a fő szerepet. Az állomány átlagos értékét tekintve a kéthetes MNB kötvények szintje 200 milliárd forinttal volt alacsonyabb a júliusinál, amivel párhuzamosan csökkent a hitelintézetek egynapos betéteinek átlagos állománya is. A kéthetes kötvények augusztus havi átlagállománya így 3806 milliárd forintnak, míg az egynapos betétek átlagos állománya 98 milliárd forintnak felelt meg. Az NHP kapcsán kialakult átlagos swap állomány bővülése 82 milliárd forintot tett ki, ami a duplája a júliusi növekménynek.

³⁴ http://www.mkb.hu/dl/media/group_463afc792a1fd/group_46e7a0856ede6/group_515ed0d02d45b/item_4611.pdf (letöltve: 2013. szeptember 17.)

³⁵ http://www.cib.hu/cib_csoport/sajtoszoba/2013/cib_20130808 (letöltve: 2013. szeptember 17.)

³⁶ http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statkozlemeny/mnbhu_elozetes_statistikai_merleg/mnbhu_stat_merleg_1308/cb_201308_hu.pdf (letöltve: 2013. szeptember 12.)

15. ÁBRA: A BANKRENDSZER FORINTLIKVIDITÁSÁNAK ALAKULÁSA (MILLIÁRD Ft)

Forrás: MNB

A bankközi forintlikviditás 2013. augusztus végén (milliárd Ft):

Hitelintézetek betétei + MNB-kötvényállomány – Hitelintézetek hitelei = 626 + 4070 - 395 = 4301, vagyis az előző hónaphoz hasonló mértékben, 257 milliárd forinttal lett kevesebb a bankrendszer forintlikviditása a hónap folyamán. Az NHP harmadik pillérének felfutása további likviditáscsökkenést okozhat. A múltbeli adatok alapján jelenleg nem mondható túlzottan alacsonynak a forintlikviditás szintje, a kéthetes kötvények állományának további, túlzott mértékű csökkenése ugyanakkor ronthatja a monetáris transzmisszió hatékonyságát.